

สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลต่อ
การบริหารสถานประกอบการในจังหวัดขอนแก่น

The Effect of Entrepreneurial Digital Competency on Management of Small
and Medium-sized Enterprises (SMEs) in Khon Kean Province

นิศราวรรณ ไพบูลย์พรพงศ์*

Nisarawan Piboonpornpong*

สาขาวิชาการบริหารและการจัดการสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

182/12 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000 ประเทศไทย

Modern Administration and Management School of Business Administration, Sripatum University

Khon Kaen Campus, Thailand

182/12 Srichan Road, Nai Mueang Sub-district, Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen Province,

40000, Thailand

รับบทความ: 6 มิถุนายน 2568

ปรับปรุงบทความ: 6 พฤศจิกายน 2568

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 22 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะด้านดิจิทัล และการบริหารงานสถานประกอบการ รวมถึงการบริหารสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น และ 2) ศึกษาถึงอิทธิพลของสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าของกิจการ และบุคลากรในสายงานบริหารสถานประกอบการ จำนวน 278 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามออนไลน์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า 1) สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เจ้าของกิจการและบุคลากรในสายงานบริหารสถานประกอบการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานประกอบการ

* ผู้ประพันธ์บทความ

อีเมล: nisarawan.pai@gmail.com

โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 3) ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตัวแปร คือ ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (X_1) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (X_3) และด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (X_4) โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์การส่งผลได้ ร้อยละ 42.80 ($R^2 = 0.423$)

คำสำคัญ

สมรรถนะดิจิทัล ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การบริหารสถานประกอบการ

Received: June 6, 2025

Revised: November 6, 2025

Accepted: December 22, 2025

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the digital competencies and enterprise management, including enterprise management practices, of small and medium-scale enterprise (SME) owners in Khon Kaen province, and 2) to study the influence of digital competencies of SME owners on their enterprise management practices in Khon Kaen province. The sample consisted of 278 business owners and personnel in enterprise management roles, selected using stratified random sampling. The research instrument was an online questionnaire, and the statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and simple regression analysis. The study results revealed that: 1) the overall digital competency of the entrepreneurs was at a high level; 2) business owners and personnel in enterprise management roles held an overall high level of agreement regarding enterprise management; and 3) there were three variables of entrepreneurs' digital competencies that significantly influenced the enterprise management of SMEs in Khon Kaen province at the 0.05 statistical level: digital literacy and access (X_1), evaluating the use of digital for management improvement (X_3), and creating appropriate and safe digital media (X_4). These three variables collectively predicted the influence at 42.80% ($R^2 = 0.423$).

Keywords

Digital Competency, Small and Medium Enterprises (SMEs), Business management

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจโดยรวมภายในประเทศให้เติบโต แต่อย่างไรก็ดีในการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักพบปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ การขาดแคลนเงินทุนและสภาพคล่อง รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่จำกัด ขณะเดียวกันยังขาดองค์ความรู้ ทักษะการบริหารจัดการ และการตลาดที่ทันสมัย รวมถึงปัญหาในการดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพ ส่วนปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบ ได้แก่ การแข่งขันที่รุนแรงจากทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และต่างชาติ ความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจและกำลังซื้อของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ SME หลายรายยังตามการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีไม่ทัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อธุรกิจในด้านของประสิทธิภาพ การดำเนินงาน ความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) ดังนั้นในการที่จะพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง เติบโต และมีเสถียรภาพนั้น สิ่งจำเป็น คือ ผู้ประกอบการต้องเป็นผู้สร้างนวัตกรรม เพราะในยุคดิจิทัลนั้น การเป็นผู้ประกอบการนั้น ไม่ใช่เพียงแค่บริหารธุรกิจ แต่ต้องสามารถสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับองค์กร เพื่อใช้เป็นอาวุธสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจอยู่รอดและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในสภาพตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูง (สมใจ ศรีเนตร, 2560, 113-122) ซึ่งการที่ผู้ประกอบการจะสามารถสร้างนวัตกรรมได้นั้น จะต้องมีความรู้ด้านดิจิทัล ซึ่งหมายถึง ความรู้ ทักษะ ทักษะคน และพฤติกรรมที่จำเป็นสำหรับการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และมีความรับผิดชอบในบริบทต่าง ๆ ของชีวิต ทั้งการเรียนรู้ การทำงาน และการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งจากผลการวิจัยและรายงานหลายฉบับ พบว่าผู้ประกอบการไทยมีสมรรถนะด้านดิจิทัลหลากหลายด้าน แต่ก็มีจุดอ่อนที่ยังต้องพัฒนา เช่น ขาดทักษะในการใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การวางแผน และการตัดสินใจทางธุรกิจ ยังมีทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำ ขาดความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติ (Automation) ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อย และที่สำคัญ คือ ยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ หรือปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพได้อย่างต่อเนื่องได้เท่าใดนัก (Meedach, 2023, 206-217)

ดังนั้นในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงปัจจัยในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากขอนแก่นถือเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีผู้ประกอบการ SME จำนวนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะมีปัจจัยส่งเสริมหลายด้าน ทั้งการเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การแพทย์ และการคมนาคมของภาคอีสาน ทำให้มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางธุรกิจและการลงทุน นอกจากนี้ยังได้รับอานิสงส์จากการเป็นจุดเชื่อมต่อบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจที่สำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการก็ยังคงเผชิญความท้าทายจากภาวะเศรษฐกิจและการแข่งขันที่สูงขึ้น (มิตีหุ่น, 2568) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อให้ทราบว่า ปัจจุบันผู้ประกอบการมีสมรรถนะด้านดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจหรือไม่ อย่างไร และมีสมรรถนะด้านใดบ้างที่ส่งโดยตรงต่อการบริหารงานในสถาน

ประกอบการ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการ หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการทำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาทักษะด้านสมรรถนะด้านดิจิทัลให้กับผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การช่วยให้ธุรกิจสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ขยายตลาด สร้างนวัตกรรม และตัดสินใจได้อย่างแม่นยำขึ้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค และความได้เปรียบคู่แข่งขันได้อย่างเหมาะสมเพื่อความสำเร็จในการดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นต่อไป

วัตถุประสงค์ (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านดิจิทัล และการบริหารงานสถานประกอบการ รวมถึงการบริหารสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานประกอบการ

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ

สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็น เพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ และมีจริยธรรม ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การใช้เทคโนโลยีพื้นฐาน การจัดการข้อมูล การสื่อสาร การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์เนื้อหา ไปจนถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นและรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยการบูรณาการความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เกิดจากการเรียนรู้หลากหลายสาขาวิชาซึ่งส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทั้งในการทำงานและชีวิตประจำวันเกิดขึ้นอย่างมั่นใจ มีวิสัยทัศน์ และตระหนักรู้ถึงผลกระทบของสังคมดิจิทัล (Ferrari, 2012) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการนั้นสามารถแบ่งออกได้ 4 ด้าน ดังนี้ (จุฬารัตน์ บุชงก์, 2566, 70-85)

1. ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล หมายถึง ความเข้าใจและการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลพื้นฐาน รวมถึงการใช้งานเครื่องมือ อุปกรณ์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการประกอบการ คือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน การสื่อสาร การปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนากระบวนการทำงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
3. ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ การประเมินผลการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

4. ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย คือ การสร้างเนื้อหาหรือสื่อดิจิทัลให้มีความเหมาะสม ถูกต้อง และปลอดภัย ทั้งในด้านการสื่อสารและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ คือความสามารถในการผสมผสานความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็น เพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ และมีจริยธรรม ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การใช้เทคโนโลยีพื้นฐาน การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยสมรรถนะนี้แบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล คือ ความเข้าใจและการใช้งานเทคโนโลยีพื้นฐาน 2) ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการประกอบการ คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน 3) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ คือ การใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์และพัฒนาองค์กร และ 4) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย คือ การสร้างเนื้อหาอย่างถูกต้องและมีจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบ และการบริหารงานสถานประกอบการ

การบริหารงานสถานประกอบการ หมายถึง กระบวนการการบริหารกลุ่มบุคคลที่อยู่ในองค์กร หรือธุรกิจเดียวกัน ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ด้วยกัน (ดลยา ไชยวงศ์, 2562, 106-123) ซึ่งในการบริหารงานสถานประกอบการที่ดีนั้น จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน เนื่องจากองค์กรทุกองค์กร หรือสถานประกอบการ จะต้องมิตั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ซึ่งประสิทธิภาพนั้น จะกล่าวถึงในเรื่องของใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งบางครั้งอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ส่วนในเรื่องของประสิทธิผล กล่าวได้ว่าเป็นความพยายามขององค์กรในการทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรคือ ประสิทธิผลซึ่งการที่จะเกิดประสิทธิผลได้นั้น ไม่ได้มองในมุมของการใช้ทรัพยากรหรือคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าเท่านั้น แต่ยังเน้นไปที่จะทำอย่างไร ให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ (เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2558) ซึ่งในการบริหารงานจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ (วีระศักดิ์ หลินวรัตน์, 2556, 160-175)

1. ด้านการบริหารในสถานประกอบการ คือ ความครอบคลุมการวางแผน การจัดองค์กร การบริหารบุคคล การสั่งการ และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
2. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการ โดยเน้นการปรับปรุงและสร้างระบบงานภายในองค์กรให้มิตั้งประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวขึ้น
3. ด้านการประเมินผลการบริหารจัดการ คือ การวัดและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาต่อไป
4. ด้านงานตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยมีการตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบเพื่อควบคุมและเพิ่มคุณภาพการบริหารจัดการในภาพรวม
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและการสื่อสาร

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานในสถานประกอบการ คือกระบวนการที่ทำให้กลุ่มคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยต้องมีทั้งความคุ้มค่าของทรัพยากร (ประสิทธิภาพ) และบรรลุวัตถุประสงค์ (ประสิทธิผล) ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การบริหารจัดการทั่วไป การพัฒนาระบบ การประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพ และการนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวีน ชินะโชติ (2567, 122-131) ศึกษาและวิเคราะห์สมรรถนะการปฏิบัติงานที่จำเป็นสำหรับพนักงานในยุคดิจิทัล โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือพนักงานของบริษัท ฟังก์ชั่น อินเทอร์เน็ตชั้นเนล จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลที่เหมาะสมนั้นสามารถช่วยให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและองค์กรสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ทศพร พิษะระ (2566, 341-358) ศึกษาเรื่องสมรรถนะกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนแปลง พบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อการนำไปปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในทุกสาขาอาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรต่อไป ผลการศึกษา พบว่า แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนแปลงฉบับล้นทางดิจิทัล ประกอบด้วย (1) องค์กรจะต้องกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน (2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยยึดหลักการ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เปี่ยมคุณค่า และยืดหยุ่น คล่องตัว (3) การออกแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นเครื่องมือ (4) ต้องเน้นการทำงานในเชิงรุกและ (5) พัฒนาบุคลากรที่มีศักยภาพ

ร่มโพธิ์ สุวรรณิก และวิจิต อุ๋อัน (2565, 32-47) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัล สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย พบว่า 1) ผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเห็นว่า ปัจจัยด้านการจัดการองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมดิจิทัลทรานส์ฟอร์มเมชันและผลการดำเนินงานธุรกิจ มีระดับความสัมพันธ์กันในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านการจัดการองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม ส่งผลต่อดิจิทัลทรานส์ฟอร์มเมชัน และผลการดำเนินงานธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

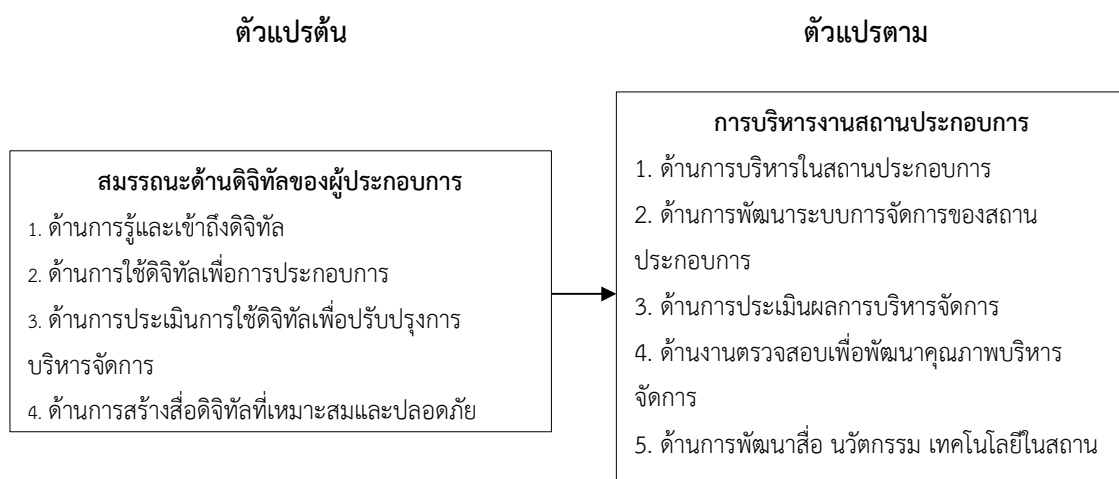
อมรรัตน์ สิทธิศักดิ์ (2563, 61-81) ศึกษา เรื่อง สมรรถนะการรู้ดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการรู้ดิจิทัล บุคลากรมีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัย คือ การที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้สมรรถนะด้านการรู้ดิจิทัลเป็นคุณสมบัติหนึ่งในอัตลักษณ์ของบัณฑิต และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก คือการเกิดโรคระบาดหนักที่ส่งผลต่อการตื่นตัวให้เข้าสู่สังคมยุคดิจิทัล

ชุติมา หวังเบ็ญหมัด และ ธนัชชา บินดุเลียม (2561, 109-124) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการ ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พบว่า 1) ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของ

ธุรกิจ ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการประกอบการธุรกิจ SMEs พบว่า ด้านปัจจัยภายใน ภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) โดยพบว่า ระบบบุคลากรมีความสำคัญมากที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.11$) ด้านปัจจัยภายนอกในภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) โดยพบว่า ระบบเทคโนโลยีมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$)

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดการวิจัย ประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ และการบริหารงานในสถานประกอบการของผู้ประกอบการ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดของการทำวิจัย (Concept Framework)

สมมติฐานการวิจัย

สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีผลต่อการบริหารสถานประกอบการ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้วิจัย ประกอบด้วย ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 119 แห่ง แบ่งเป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 455 คน บุคลากรในสายงานบริหารสถานประกอบการ จำนวน 620 คน รวมจำนวนทั้งหมด 1,075 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าของกิจการและบุคลากรในสายงานบริหารสถานประกอบ ปี 2565-2566 ซึ่งการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, 607–610) และการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 278 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานประกอบการในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แบ่งข้อคำถาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล 2) ด้านการใช้ดิจิทัล 3) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย และตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานประกอบการ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารในสถานประกอบการ 2) ด้านการพัฒนาระบบการจัดการของสถานประกอบการ 3) ด้านการประเมินผลการบริหารจัดการ 4) ด้านงานตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการ 5) ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีในสถานประกอบการ โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามแบบคำถามให้ค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำราต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานประกอบการ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้การให้คำปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ

2. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่าน Google Form จำนวน 278 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 278 คนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเบื้องต้นเพื่อยืนยันความสมัครใจในการเข้าร่วมตอบแบบสอบถาม ผ่านทางโทรศัพท์ โลก และ อีเมลล์ ตามแต่ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกให้ติดต่อ โดยผู้วิจัยได้ข้อมูลการติดต่อโดยเริ่มจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยรู้จัก และขอให้แนะนำกลุ่มตัวอย่างคนอื่นๆ ต่อไปก่อนที่จะส่ง Link แบบสอบถามให้ จึงส่งผลทำให้ในการเก็บข้อมูลมีแบบสอบถามที่ตอบกลับ จำนวน 278 คน อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การตี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 5.00 ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2558)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง มาก
2.61 – 3.40	หมายถึง ปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง น้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้านเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ SME 1 คน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 - 0.87 ซึ่งผลของค่า IOC อยู่ระหว่าง ซึ่งยอมรับได้ (Eisinga, Grotenhuis & Pelzer, 2012, 637-642)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาทดสอบความเชื่อถือโดยการทดลองนำไปใช้ (Pre -Test) กับกลุ่มประชากร จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถามสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ และเป็นคำถามเหมาะสมหรือไม่ เพื่อนำมาวิเคราะห์คำนวณหาความเชื่อถือ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.98 จึงถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดว่า แบบทดสอบที่ดีควรมีค่าความเชื่อถือน้อยกว่า 0.70 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2554)

3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความถดถอย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple regression analysis) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานประกอบการในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกออกเป็นรายด้าน และรายข้อ โดยในการแปลค่าเฉลี่ยที่ใช้ในแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

2. การวิเคราะห์ ข้อมูลการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานประกอบการในจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย

(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกออกเป็นรายด้าน และรายข้อ โดยในการแปลค่าเฉลี่ยที่ใช้ในแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3. การวิเคราะห์หัตถิพลของสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ ต่อการบริหารสถานประกอบการ ใช้สถิติ Multiple regression analysis

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการ		ระดับสมรรถนะด้านดิจิทัล			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล	4.08	0.80	มาก	2
2	ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการประกอบการ	4.03	0.81	มาก	4
3	ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ	4.10	0.91	มาก	1
4	ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย	4.04	0.92	มาก	3
รวม		4.06	0.86	มาก	-

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีสมรรถนะด้านดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ผู้ประกอบการมีสมรรถนะด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.91) รองลงมา คือ ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.80) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.92) และ ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการประกอบการ ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาการบริหารงานสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การบริหารงานสถานประกอบการ		ระดับการบริหาร			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการบริหารในสถานประกอบการ	4.17	0.69	มาก	4
2	ด้านการพัฒนาระบบการจัดการของสถานประกอบการ	4.23	0.71	มากที่สุด	3
3	ด้านการประเมินผลการบริหารจัดการ	4.31	0.72	มากที่สุด	1
4	ด้านงานตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการ	4.27	0.83	มากที่สุด	2
5	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในสถานประกอบการ	4.09	0.82	มาก	5
รวม		4.18	0.76	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีองค์ประกอบของการบริหารงานสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ผู้ประกอบการมีองค์ประกอบการบริหารงานในสถานประกอบการด้านการประเมินผลการบริหารจัดการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ด้านงานตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.83) ด้านการพัฒนาระบบการจัดการของสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.71) ด้านการบริหารในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.69) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาอิทธิพลของสมรรถนะด้านดิจิทัลของสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อการบริหารสถานประกอบการในจังหวัดขอนแก่น เพื่อหาตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiplier Regression Analysis) ดังตาราง 3

ตาราง 3

แสดง Coefficient ของตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการบริหารของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานประกอบการ

สมรรถนะด้านดิจิทัล	β	SE	Beta	t	Sig.
(Constant)	0.511	0.276		1.853	0.066
ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (X_1)	0.136	0.061	0.098	2.173	0.030*
การใช้ดิจิทัลเพื่อการประกอบการ (X_2)	0.100	0.078	0.067	1.295	0.196
การประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (X_3)	0.238	0.085	0.187	2.800	0.005*
การสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (X_4)	0.416	0.067	0.393	6.170	0.000*
R = 0.655, R ² = 0.428, Adjusted R Square = 0.423, Std. Error of the Estimate = 0.60172					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตัวแปร คือ ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (X_1) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (X_3) และด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (X_4) โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์การส่งผลได้ ร้อยละ 42.80 ($R^2 = 0.423$) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สมรรถนะด้านดิจิทัล ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (X_4) มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด โดยมีผลร้อยละ 41.60 ($\beta = 0.416$)

2. สมรรถนะด้านดิจิทัล ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (X_3) มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นในอันดับรองลงมา โดยมีผลร้อยละ 23.80 ($\beta = 0.238$)

3. สมรรถนะด้านดิจิทัล ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (X_1) ผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นน้อยที่สุด โดยมีผลร้อยละ 13.60 ($\beta = 0.136$)

โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = a + \beta_1 X_1 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4$$

โดยที่ Y = การบริหารในสถานประกอบการ

X_1 = ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล

X_3 = ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ

X_4 = ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย

แทนค่า Y = $0.511 + (0.136)X_1 + (0.238)X_3 + (0.416)X_4$

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

1. สมรรถนะด้านดิจิทัล และการบริหารงานสถานประกอบการ รวมถึงการบริหารสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า

1.1 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีสมรรถนะด้านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) โดยมีสมรรถนะด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการ SME มีขนาดองค์กรที่ค่อนข้างสูงและมีการเน้นผลลัพธ์ที่ชัดเจน จึงมีสมรรถนะด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการมากที่สุด ผลการประเมินสามารถวัดได้ง่ายจากตัวชี้วัดเชิงปริมาณ เช่น ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น, ต้นทุนที่ลดลง และยอดขายที่เติบโตขึ้นจากการใช้ดิจิทัล การประเมินผลที่ตรงไปตรงมาทำให้ SME สามารถตัดสินใจและปรับปรุงกลยุทธ์ด้านดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างจากองค์กรขนาดใหญ่ที่มีกระบวนการที่ซับซ้อนกว่า นอกจากนี้การลงทุนในเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คลาวด์คอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ที่ช่วยลดความยุ่งยากในการติดตั้งและค่าใช้จ่าย ทำให้ SME สามารถทดลองและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพความสามารถในการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ SME สามารถแข่งขันในยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับชุดิมา หวังเบ็ญหมัด และ ธนัชชา บินดุเหล็ม (2561, 109–124) ที่พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากการประเมินผลช่วยให้ธุรกิจสามารถวัดผลการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้สามารถตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้อย่างแม่นยำและตอบสนองต่อตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว

1.2 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีองค์ประกอบของการบริหารงานสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) โดยมีองค์ประกอบการบริหารงานในสถานประกอบการ ด้านการประเมินผลการบริหารจัดการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) เนื่องจาก SME มีความคล่องตัวสูงและเน้นผลลัพธ์ที่ชัดเจน จึงให้ความสำคัญกับการประเมินผลการบริหารจัดการมากที่สุด เพราะการวัดผลเชิงปริมาณ เช่น ประสิทธิภาพการทำงาน ต้นทุนที่ลดลง และยอดขายที่เพิ่มขึ้น สามารถทำได้ง่ายและช่วยให้เห็นความคุ้มค่าของการลงทุนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้การประเมินผลที่ตรงไปตรงมาช่วยให้ SME สามารถปรับปรุงกลยุทธ์ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปและรักษาความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่ง การที่สามารถประเมินผลและปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่องนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ SME อยู่รอดและเติบโตในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง ซึ่งสอดคล้องกับ Eisinga, Grotenhuis & Pelzer (2012, 637-642) ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ความสำคัญกับการประเมินผลการบริหารจัดการมากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการเติบโตและความอยู่รอดของธุรกิจ เพราะการประเมินผลช่วยให้ผู้ประกอบการเห็นภาพที่ชัดเจนของผลลัพธ์จากการดำเนินงาน และข้อมูลจากการประเมินผลช่วยให้ผู้บริหาร SME มีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

2. ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประกอบการที่มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตัวแปร คือ ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (X_1) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (X_3) และด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (X_4) โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์การส่งผลได้ ร้อยละ 42.80 ($R^2 = 0.423$) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สมรรถนะด้านดิจิทัล ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (X_4) มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด โดยมีผลร้อยละ 41.60 ($\beta = 0.416$) ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัยของผู้ประกอบการ SMEs เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัลที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด เช่น ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือของแบรนด์ เพราะหากเกิดปัญหาด้านความปลอดภัยหรือข้อมูลรั่วไหล จะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ของธุรกิจอย่างรุนแรง ซึ่งการสร้างกลับมาเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก อีกทั้ง SMEs มักเป็นเป้าหมายของการโจมตีทางไซเบอร์ การมีสมรรถนะในการสร้างสื่อที่ปลอดภัยจะช่วยปกป้องข้อมูลสำคัญของบริษัทและลูกค้า ทำให้ธุรกิจดำเนินไปได้อย่างราบรื่นเป็นต้น โดยผลการศึกษาที่พบสอดคล้องกับภาวิน ชินะโชติ (2567, 122-131) ที่พบว่า การสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลที่เหมาะสมนั้นสามารถช่วยให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและองค์กรสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.2 สมรรถนะด้านดิจิทัล ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (X_3) มีผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นในอันดับรองลงมา โดยมีผลร้อยละ 23.80 ($\beta = 0.238$) ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ข้อมูลเชิงลึกจากการใช้เครื่องมือดิจิทัลมาวิเคราะห์และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการตลาด การขาย และการดำเนินงาน เพิ่มความคล่องตัวในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและเทคโนโลยี อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน สร้างนวัตกรรม และพัฒนาบุคลากรได้อย่างตรงจุด ทำให้ SMEs สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนและแข่งขันได้ในยุคดิจิทัล โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับทศพร พิษะระ (2566, 341-358) ที่พบว่า แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนแปลงฉับพลันทางดิจิทัล คือ องค์กรจะต้องกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน โดยการออกแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นเครื่องมือ

2.3 สมรรถนะด้านดิจิทัล ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (X_1) ผลต่อการบริหารในสถานประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดขอนแก่นน้อยที่สุด โดยมีผลร้อยละ 13.60 ($\beta = 0.136$) ทั้งนี้เนื่องจากการรู้และเข้าถึงดิจิทัลเป็นรากฐานสำคัญสำหรับผู้ประกอบการ SMEs เพราะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานประจำวัน ทำให้สามารถตัดสินใจทางธุรกิจได้ดีขึ้นจากข้อมูลเชิงลึก ช่วยขยายโอกาสทางการตลาดผ่านช่องทางดิจิทัล อีกทั้งการมีความเข้าใจพื้นฐานนี้ยังช่วยปูทางไปสู่การเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลขั้นสูงในด้านอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างความได้เปรียบในการ

แข่งขันในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลอีกด้วย โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับ อมรรัตน์ สิทธิศักดิ์ (2563, 61-81) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการรู้ดิจิทัล บุคลากรมีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายของมหาวิทยาลัย คือ การที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้สมรรถนะด้านการรู้ดิจิทัลเป็นคุณสมบัติหนึ่งในอัตลักษณ์ของบัณฑิต และสอดคล้องกับชุดิมา หวังเบญจมา และ ธนัชชา บินดุเลียม (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่พบว่า ระบบเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในระดับมากที่สุด

สรุป (Conclusion)

จากผลการศึกษาที่พบ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะด้านดิจิทัลที่มีผลต่อการบริหารงานของผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะในพื้นที่ภูมิภาคอย่างจังหวัดขอนแก่น โดยพบว่า การสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย ไม่ใช่แค่เครื่องมือเสริม แต่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการมากที่สุด (41.6%) ซึ่งเหนือกว่าความสามารถในการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (23.8%) และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงดิจิทัล (13.6%) อย่างชัดเจน องค์ความรู้ใหม่นี้ท้าทายความเชื่อเดิมที่อาจมองว่าการรู้และเข้าถึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพราะสะท้อนให้เห็นว่า การนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ สร้างแบรนด์ และบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีจริยธรรมผ่านสื่อดิจิทัลต่างหากที่เป็นกุญแจสำคัญสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความเหมาะสมกับอุปสงค์ของตลาด กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน โดยมีโครงการฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติ
2. ควรมีการศึกษาการปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะการณ์และสภาพแวดล้อมของสถานประกอบการ และอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลครบถ้วนขึ้นทันยุค ทันสมัย

เอกสารอ้างอิง (References)

- จุฬารัตน์ บุชงก์. (2566).สมรรถนะดิจิทัล: ทักษะเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนตามเป้าหมายของการประชุม
เอเปคด้านการศึกษา 2022. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 18(24), 70-85.
- ชุดิมา หวังเบญหมัด และ ธนัชชา บินดุเหล็ม. (2561). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการ ประกอบการธุรกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม (SMEs). *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 1(1), 109–
124.
- ดลยา ไชยวงศ์. (2562) ผลกระทบของสภาพคล่องต่อความสามารถในการทำกำไร. *Journal of MCU
Buddhist Review*, 4(2), 106-123.
- ทศพร พิษะระ. (2566). สมรรถนะกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนแปลง. *วารสารวิจัยวิชาการ*,
6(3), 341-358.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. สำนักพิมพ์สุวิริยาสาน.
- ภาวิน ชินะโชติ. (2567). สมรรถนะการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลของพนักงาน บริษัท ฟังก์ชั่น อินเตอร์เนชั่นแนล
จำกัด (มหาชน). *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*,
18(1),122-131.
- มิตีหุ่น. (2568). *CREDIT Strengthens SMEs in Khon Kaen in preparation for the Smart City
through “SME Kla-hai Roadshow”*.
[https://www.mitihoon.com/2025/10/03/583749/#:~:text=SME Fair, Khon Kaen is
considered a,and SME entrepreneurs who wish to increase](https://www.mitihoon.com/2025/10/03/583749/#:~:text=SME Fair, Khon Kaen is considered a,and SME entrepreneurs who wish to increase)
- ร่วมโพธิ์ สุวรรณิก และวิชิต อุ๋อัน (2565) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัล สำหรับ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. *วารสารปัญญาทัศน์*, 15(1), 32–47.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2558). *การบริหารการพัฒนา*. บพิธการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2554). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. สุวิริยาสาน.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2558). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. ดวงกลม.
- วีระศักดิ์ หลินวรรณ์. (2556). การประเมินการบริหารจัดการของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี.
วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ, 8(1), 160-175.
- สมใจ ศรีเนตร. (2560). แนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการใหม่ในธุรกิจอาเซียน. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย
สวนดุสิต*, 13(1), 113-122.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2567). *งานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME
(Knowledge Center)*. <https://www.sme.go.th/th/>
- อมรรัตน์ สิทธิศักดิ์. (2563). สมรรถนะการรู้ดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรคณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารสารสนเทศศาสตร์*, 38(4), 61-81.

Eisinga, R., Grotenhuis, M. T., & Pelzer, B. (2013). The reliability of a two-item scale: Pearson, Cronbach, or Spearman-Brown? *International Journal of Public Health*, 58(4), 637–642.

Ferrari, A. (2012). *Digital Competence in Practice: An Analysis of Frameworks*. JRC-IPTS.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

Meedach, T. & Lekcharoen, S. (2023). A Guideline for Building Competency for Digital Entrepreneurs in Thailand. *Migration Letters*, 20(5), 206-217.